

**ŠKOLSKO NATJECANJE IZ OSNOVA
INFORMATIKE
ŠKOLSKA GODINA 2008./2009.**

19. SIJEČNJA 2008. 13:30
vrijeme pisanja 60 minuta

Uputa nastavniku:

Test se sastoji od 20 pitanja. Odgovori se boduju s jednim ili dva boda. Nema djelomičnog bodovanja. Ukupan broj bodova je 30.

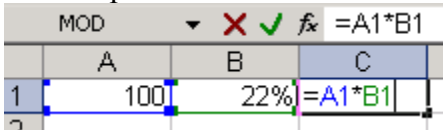
Odgovori na pitanja trebaju biti upisani u za to predviđena mjesta.
Odgovori napisani grafitnom olovkom neće se priznati.

Priznaje se samo točan i neispravljan (nekorigiran) odgovor napisan kemijskom olovkom.

Priznaje se samo točan odgovor, nema djelomično točnih odgovora.

U slijedećim pitanjima na odgovore odgovaraš upisivanjem slova koji se nalazi ispred točnog odgovora, na za to predviđenu crtu.

red. broj	Pitanje:	bodovi	
		mogući	ostvareni
1.	Koja od navedenog nije serija Intelovih procesora? a) 386 b) 686 c) 286 d) 486	1	
	Odgovor: B		
2.	Kratice DPI kod svojstva skenera predstavlja: a) broj točkica po retku b) broj točkica po stupcu c) broj točkica po centimetru d) broj točkica po inch-u	1	
	Odgovor: D		
3.	Funkcija operacijskog sustava (OS) između ostalog je: a) organizacija baze podataka b) izrada prezentacija c) upravljanje datotekama d) unos podataka programom za tablične kalkulacije	1	
	Odgovor: C		
4.	Simbol služi za: a) poravnavanje cijelog odlomka desno b) poravnavanje prvog retka teksta desno c) poravnavanje teksta u dokumentu desno d) ništa od navedenog	1	
	Odgovor: A		

5.	U programu za proračunske tablice ćelija u trećem retku i četvrtom stupcu ima oznaku: a) C3 b) D3 c) C4 d) D4	1	
	Odgovor: B		
6.	U programu za proračunske tablice stvoren je prikazani dio tablice Koja će vrijednost pisati u ćeliji C1 nakon pritisnute tipke enter? a) 122 b) 22 c) 78 d) ništa od navedenog	1	
	Odgovor: B		
7.	Koji od ponuđenih odgovora je ekvivalentan izrazu $a - \frac{c + o}{b + \frac{p \cdot y}{d}} ?$ a) $b + (a - (c + o) / (p * y)) / d$ b) $b + a - (c + o) / ((p * y) / d)$ c) $b + (a - (c + o) / p * y) / d$ d) $b + (a - c + o / (p * y)) / d$	1	
	Odgovor: A		

U slijedećim pitanjima na odgovore odgovaraš upisivanjem točnog redoslijeda slova koji se nalazi ispred zadanih vrijednosti, na za to predviđene crte.

8.	Poredaj po veličini sljedeće brojeve počevši od najmanjeg: a) $43_{(16)}$ b) $105_{(8)}$ c) $68_{(10)}$ d) $1000010_{(2)}$	2	
	Odgovor: D, A, C, B ili $1000010_{(2)}$ $43_{(16)}$ $68_{(10)}$ $105_{(8)}$ Postupak: Sve brojeve pretvorimo u isti brojevni sustav npr. binarni: a) $43_{(16)} = 1000011_{(2)}$ b) $105_{(8)} = 1000101_{(2)}$ c) $68_{(10)} = 1000100_{(2)}$ d) $1000010_{(2)}$ Vidljivo je da je: $1000010_{(2)} < 1000011_{(2)} < 1000100_{(2)} < 1000101_{(2)}$		

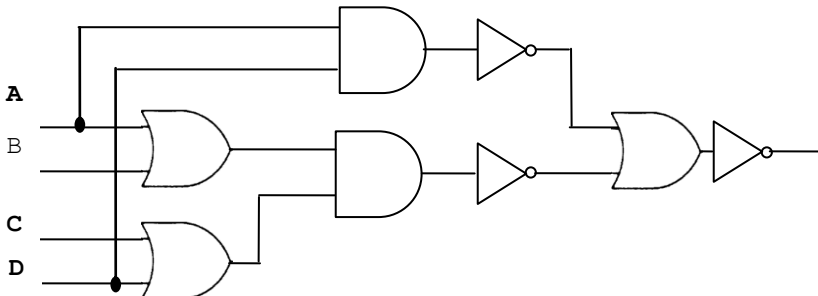
U slijedećim pitanjima na odgovore odgovaraš upisivanjem točnog odgovora na za to predviđenu crtu.

9.	Korisnik je otvorio, u Microsoft Wordu, postojeći dokument naziva Printer. Što će se dogoditi nakon što korisnik pritisne kombinaciju tipaka CTRL-S te nakon toga ALT-F4?	1	
	Odgovor: Dokument će se pospremiti pod imenom Printer i zatvorit će se Microsoft Word		

10.	Ako se za prikaz cijelih brojeva u obliku dvojnoga komplementa koristi 1 bajt, o zapisu kojega broja se radi ako binarni sadržaj glasi: 11001000 ₍₂₎ :	1	
	Odgovor: - 56₍₁₀₎ ili - 56(10) ili - 56 Postupak: 11001000 00110111 1 00111000 radi se o negativnom broju jer je bit s najvećom težinom 1 napravimo komplement dodamo 1 da dobijemo dvojni komplement zbrojimo i broj pretvorimo u dekadski sustav dobivamo apsolutnu vrijednost zapisanog broja -->56₍₁₀₎, obzirom da se radi o negativnom broju rezultat je -56₍₁₀₎		
11.	Koja je vrijednost zadanog izraza zapisana u heksadekadskom brojevnom sustavu? 110 ₍₂₎ + 11 ₍₂₎ + 1,1 ₍₂₎ + 0,11 ₍₂₎ + 0,011 ₍₂₎	2	
	Odgovor: B,A ₍₁₆₎ ili B,A(16) ili B,A Postupak: Zbrojimo sve brojeve binarno i zatim pretvorimo u heksadekadski sustav: 110 ₍₂₎ + 11 ₍₂₎ + 1,1 ₍₂₎ + 0,11 ₍₂₎ + 0,011 ₍₂₎ = 1011,101 ₍₂₎ = B,A ₍₁₆₎		
12.	Kolika treba biti vrijednost X u dekadskom brojevnom sustavu da bi navedena jednakost bila valjana? 56 ₍₈₎ +2C ₍₁₆₎ =X ₍₁₀₎	1	
	Odgovor: 90₍₁₀₎ ili 90(10) ili 90 Postupak: Pretvorimo brojeve u binarni sustav, zbrojimo i zatim pretvorimo u dekadski sustav: 101110 ₍₂₎ +101100 ₍₂₎ = 1011010 ₍₂₎ = 64 + 16 + 8 + 2 = 90 ₍₁₀₎		

13.	Odredi X tako da vrijedi jednakost: $123_{(4)} + 123_{(5)} + X_{(6)} = 123_{(8)}$ Odgovor: $30_{(6)}$ ili $30(6)$ ili 30 Postupak: Pretvorimo sve brojeve u dekadski sustav, izračunamo X i pretvorimo u sustav s bazom 6. $123_{(4)} = 1 * 4^2 + 2 * 4 + 3 = 16 + 8 + 3 = 27_{(10)}$ $123_{(5)} = 1 * 5^2 + 2 * 5 + 3 = 25 + 10 + 3 = 38_{(10)}$ $123_{(8)} = 1 * 8^2 + 2 * 8 + 3 = 64 + 16 + 3 = 83_{(10)}$ $27 + 38 + X = 83$ $X = 18_{(10)} = 3 * 6 = 30_{(6)}$	2					
14.	U 8-bitovnom računalu u memorijskoj lokaciji s simboličkim imenom A nalazi se vrijednost $22_{(8)}$. Što će se ispisati na zaslonu računala nakon izvršenja programskog odsječka, ako se za vrijednost B upiše $55_{(10)}$. upiši (B) $C = A + B$ ispiši (C) Odgovor: $73_{(10)}$ ili $73(10)$ ili 73 Postupak: Broj $55_{(10)}$ pretvorimo u binarni: $55_{(10)} = 32 + 16 + 4 + 2 + 1 = 1 * 2^5 + 1 * 2^4 + 1 * 2^2 + 1 * 2^1 + 1 * 2^0 = 110111_{(2)}$ <table><tr><td>$22_{(8)} = 00010010_{(2)}$</td><td rowspan="3">broj na lokaciji A $22_{(8)}$ pretvorimo u binarni broj B prikažemo na 8 mjesta zbrojimo i to je sadržaj lokacije C</td></tr><tr><td>$55_{(10)} = \underline{00110111}_{(2)}$</td></tr><tr><td>$01001001_{(2)}$</td></tr></table> dobiveni broj je pozitivan i jednostavno ga pretvorimo u dekadski sustav: $01001001_{(2)} = 1 * 2^6 + 1 * 2^3 + 1 * 2^0 = 64 + 8 + 1 = 73_{(10)}$	$22_{(8)} = 00010010_{(2)}$	broj na lokaciji A $22_{(8)}$ pretvorimo u binarni broj B prikažemo na 8 mjesta zbrojimo i to je sadržaj lokacije C	$55_{(10)} = \underline{00110111}_{(2)}$	$01001001_{(2)}$	2	
$22_{(8)} = 00010010_{(2)}$	broj na lokaciji A $22_{(8)}$ pretvorimo u binarni broj B prikažemo na 8 mjesta zbrojimo i to je sadržaj lokacije C						
$55_{(10)} = \underline{00110111}_{(2)}$							
$01001001_{(2)}$							

15.	Prikaži realni broj $147,75_{(10)}$ u binarnom i heksadekadskom sustavu! Odgovor: 1. odgovor (1) $10010011,11_{(2)}$ ili $10010011,11 (2)$ ili $10010011,11$ 2. odgovor (1) $93,C_{(16)}$ ili $93,C (16)$ ili $93,C$ Postupak: Prvo cijeli dio pretvorimo u binarni broj (dijeljenjem broja s dva) ili navedenim postupkom: $147_{(10)} = 128 + 16 + 2 + 1 = 1 * 2^7 + 1 * 2^4 + 1 * 2^1 + 1 * 2^0 = 10010011_{(2)}$ Zatim decimalni dio broja pretvorimo u binarni broj (množenjem broja s 2) ili navedenim postupkom: $0,75 = 0,5 + 0,25 = 1 * 2^{-1} + 1 * 2^{-2} = 0,11_{(2)}$ Cijeli i decimalni dio zbrojimo i dobijemo rješenje. <u>1001 0011,1100</u>₍₂₎ = $93,C_{(16)}$	1+1	
16.	Prikaži realni broj $637,0_{(10)}$ u heksadekadskom obliku prema IEEE standardu jednostruke preciznosti! Odgovor: $441F4000$ Postupak: Za prikaz broja jednostruke preciznosti po IEEE standardu koristi se 32 bita. Prvi bit je predznak zatim slijedi 8 bitova karakteristike te iza toga decimalni dio mantise. Prvo broj pretvorimo u binarni zapis, zatim broj prikazemo u obliku signifikanta. $637,0_{(10)} = 1001111101,0_{(2)} = 1,001111101 * 2^9$ Predznak je pozitivan tj. 0. Binarni eksponent je 9 iz čega slijedi da je karakteristika $127 + 9 = 136_{(10)} = 10001000_{(2)}$ Decimalni dio mantise je 001111101 Prikaz broja u 32 bita je: <u>0100 0100 0001 1111 0100 0000 0000 0000</u> odnosno heksadekadsko : <u>4 4 1 F 4 0 0 0</u>	2	

	Za koje uređene trojke (a, b, c) izraz $\overline{\overline{a \cdot b \cdot (a + c) \cdot c \cdot (c + b)}}$ ima vrijednost 0?	2	
17.	Odgovor: 011 ili (011) Postupak: Zadatak se može rješavati pomoću tablice istinitosti, međutim brže je postupkom svođenja na jednostavni oblik primjenom logičkih zakona: $\overline{\overline{a \cdot b \cdot (a + c) \cdot c \cdot (c + b)}} = (\overline{\overline{a \cdot b \cdot a + a \cdot b \cdot c}}) \cdot (c + c \cdot b) = (0 + \overline{a \cdot b \cdot c}) \cdot c \cdot (1 + b) = \overline{a \cdot b \cdot c}$ Iz izraza proizlazi da samo trojka 011 zadovoljava zadani zahtjev.		
	Zadan je logički sklop prema slici. a) Odredi izraz koji opisuje logički sklop na slici! b) Odredi sve moguće četvorke (a,b,c,d) tako da sljedeći logički sklop daje izlaz 1.	1+1	
18.	Odgovor: a) $\overline{\overline{(A + B) \cdot (C + D) + A \cdot D}}$ ili $\neg(\neg(A \vee B) \wedge (C \vee D)) \vee \neg(A \wedge D)$ ili NOT (NOT (A OR B) AND (C OR D)) OR NOT (A AND D)) ili NE (NE (A ILI B) I (C ILI D)) ILI NE (A I D)) b) (1001), (1011), (1101), (1111) ili 1001, 1011, 1101, 1111 Postupak: Zadatak se može rješavati pomoću tablice istinitosti, međutim brže je postupkom svođenja na jednostavni oblik primjenom logičkih zakona: $\overline{\overline{(A + B) \cdot (C + D) + A \cdot D}} = (A + B) \cdot (C + D) + A \cdot D = (A \cdot C + B \cdot C + A \cdot D + B \cdot D) \cdot A \cdot D = A \cdot C \cdot D + A \cdot B \cdot C \cdot D + A \cdot D + A \cdot B \cdot D = A \cdot D \cdot (C + B \cdot C + 1 + A) = A \cdot D$ Iz izraza slijedi da će sklop biti u stanju 1 za sve četvorke u kojim je A=1 i D=1. (1001), (1011), (1101), (1111)		

	Primjenom zakona Booleove algebre zadani logički izraz zapišu najkraćem (pojednostavljenom) obliku: $\overline{A+B} \cdot (A+\overline{B}) + \overline{A} \cdot (\overline{A} \cdot B + A)$	2	
19.	Odgovor: $\overline{A} \quad \text{ili} \quad \text{NOT } A \quad \text{ili} \quad \text{NE } A \quad \text{ili} \quad \neg A$ Postupak: $\begin{aligned} \overline{A+B} \cdot (A+\overline{B}) + \overline{A} \cdot (\overline{A} \cdot B + A) &= \overline{A} \cdot \overline{B} \cdot (A+\overline{B}) + \overline{A} \cdot \overline{A} \cdot B + \overline{A} \cdot A = \\ \overline{A} \cdot \overline{B} \cdot A + \overline{A} \cdot \overline{B} \cdot \overline{B} + \overline{A} \cdot B + 0 &= 0 + \overline{A} \cdot \overline{B} + \overline{A} \cdot B = \overline{A} \cdot (\overline{B} + B) = \overline{A} \end{aligned}$		
	Koji će vrijednost imati varijable A i Z nakon izvršenja programskog odsječka? <pre> A := 375 Z := A MOD 10 A := A DIV 10 Z := Z + A MOD 10 </pre>	1+1	
20.	Odgovor: $A = 37, \quad Z = 12$ Postupak: <pre> A := 375 Z := A MOD 10 --> Z := 5 A := A DIV 10 --> A := 37 Z := Z + A MOD 10 --> Z := 12 </pre>		